

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi határozatra a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló 2001/470/EK tanácsi határozat módosításáról”

COM(2008) 380 végleges – 2008/0122 (COD)

(2009/C 175/15)

2008. november 12-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 61. cikkének (c) pontja és 67. cikkének (5) bekezdése alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és a tanácsi határozatra a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló 2001/470/EK tanácsi határozat módosításáról

COM(2008) 380 végleges – 2008/0122 (COD).

Az EGSZB elnöksége 2008. július 8-án megbízta az „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekciót a bizottsági munka előkészítésével.

A munka sürgősségére való tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2008. december 3–4-én tartott 449. plenáris ülésén (a december 3-i ülésnapon) főelőadót jelölt ki MARÍA CANDELAS SÁNCHEZ MIGUEL személyében, továbbá 124 szavazattal 2 ellenében, 1 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az EGSZB üdvözli a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózat létrehozásáról szóló 2001/470/EK tanácsi határozat módosítására tett javaslatot, nemcsak azért, mert eleget tesz a maga a rendelkezés által megállapított felülvizsgálati követelménynek, hanem azért is, mert a felülvizsgálat a közbeeső időszakban a működésével kapcsolatban összegyűjtött információkra alapul, és az európai polgárok tájékoztatási célkitűzésének hatékonyabb megvalósítására törekszik.

1.2 Az európai hálózatot alkotó hatóságok és a hálózat létrehozása és működése szempontjából létfontosságú nemzeti kapcsolattartók közötti koordináció javítása éppen úgy figyelmet érdemel, mint az információk megfelelő technológiák révén való egyszerűsítése. Ez könnyebb hozzáférést tesz lehetővé azon jogi szakemberek és polgárok számára, akik tisztában szeretnének lenni a határokon átnyúló polgári és kereskedelmi viták megoldásának lehetőségeivel.

1.3 Az, hogy ebben az igazságügyi hatóságokon túl a jogi szakemberek is részt vesznek, lehetővé teszi majd azoknak a megfelelő jogi eszközöknek az azonosítását, amelyek biztosítják az európai polgárok jogainak és kötelezettségeinek védelmét különféle polgári és kereskedelmi tevékenységeik során. Az EGSZB kéri, hogy a hálózat minden érdekelt számára teljes mértékben nyitott és hozzáférhető legyen, mivel ez növeli az átláthatóságot és erősíti az európai integrációs folyamatot.

2. Bevezetés

2.1 Az Európai Tanács 1999. október 15–16-án Tamperében tartott ülését követően az Európai Bizottság olyan jogi eszközök harmonizálásának és létrehozásának folyamatát indította el, amelyek lehetővé teszik majd a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség létrehozását, és biztosítják a személyek uniós határokon belüli szabad mozgását. Az egyik legfontosabb ilyen eszköz a *polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló rendelet* ⁽¹⁾, amely egyéb intézkedések mellett egyszerűsített végrehajtási eljárásokat, az ítéletek végrehajtását szolgáló biztosítási intézkedéseket, és az egész Európában végrehajtható biztosítási intézkedések elismerésének elvét vezetette be.

2.2 Ugyanezen megközelítés részeként az Európai Bizottság ismertette a polgári és kereskedelmi ügyekben illetékes Európai Igazságügyi Hálózatot létrehozó 2001/470/EK határozatot ⁽²⁾, amelynek fő célja egy olyan európai igazságügyi együttműködési eszköz létrehozása volt, amely tájékoztatást nyújt a jogi szakemberek, intézmények, közigazgatási hatóságok és a nyilvánosság számára a különböző uniós tagállamokban alkalmazandó jogokról és a határokon átnyúló jogviták rendezésére vonatkozó eljárásokról.

(1) 44/2001/EK tanácsi rendelet (2000. december 22.), HL L 12., 2001.1.16.

Az EGSZB véleménye: HL C 117., 2000.4.26., 6. o.

(2) Az EGSZB véleménye: HL C 139., 2001.5.11., 6. o.

2.3 A hálózat a polgárok igazságszolgáltatáshoz való hozzájárását is meg kívánja könnyíteni, ahogy már említettük, elsősorban a határokon átnyúló jogviták terén, melyek nem mindig egyenértékűek sem a tartalmat, sem az adott eljárást illetően. Ezért kitüntetett figyelmet élveznek a kapcsolattartó pontok, amelyek könnyen hozzáférhetőek valamennyi érintett számára, legyen szó szakemberekről vagy laikusokról. Az Európai Bizottság a 2008 eleji helyzetet illetően jelzi, hogy a hálózat 102 kapcsolattartót, 140 központi hatóságot, 12 összekötő tisztviselőt, valamint 181, az igazságügyi együttműködésben tevékenykedő egyéb igazságügyi hatóságot számlált.

2.4 Ehhez hozzáteendő, hogy a polgári és kereskedelmi ügyekben végzett közvetítés egyes szempontjairól szóló 2008/52/EK⁽³⁾ irányelvben az igazságügyi eljárás keretében már szerepel a hálózat mint a határokon átnyúló jogviták rendezéséhez szükséges eszköz.

3. Általános megjegyzések

3.1 A 2001/470/EK határozat 19. cikkének értelmében az Európai Bizottságnak ötévente jelentést kell benyújtania a hálózat előző időszakban végzett tevékenységeinek eredményeiről a tagállamok kapcsolattartó pontjai által rendelkezésre bocsátott információk alapján. Az információktól függően módosításokat is javasolhatnak. Ez a módosított határozat célja, amely lehetővé teszi, hogy a kitűzött célok a Szerződés 61. cikkének (c) pontját jogalapelül választva, valamint a szubszidiaritás és arányosság elvének tiszteletben tartása mellett valósuljanak meg.

3.2 A hálózat eddig sikeres volt a bírók és jogi szakemberek európai együttműködésének és információcseréjének erősítését illetően. Az EGSZB megítélése szerint a kapcsolattartóknak igazi tájékoztató hivatalként kellene működniük, amelyek információt szolgáltatnak a határokon átnyúló jogvitákban alkalmazandó nemzeti jogszabályokról és eljárásokról. Kívánatos volna, hogy a polgárok hozzáférhessenek a hálózat által nyújtott információkhoz.

3.3 Egészében a javasolt reform a hálózat „finomhangolását” célozza, egy olyan mechanizmust teremtve, amely megerősíti a tervezett célkitűzéseket, különös tekintettel a hálózat anyagi és humán erőforrásokkal való ellátására.

3.4 Az EGSZB üdvözli a javasolt reformot, nemcsak a hálózat működését ösztönző intézkedések miatt, hanem a terminológiai pontosítások végett is, amelyek lehetővé teszik a hálózat nagyobb jogi pontossággal történő használatát.

3.4.1 A határozat 2. cikkének módosítása például a hálózat céljaként a „polgári és kereskedelmi ügyekben folytatott igazságügyi együttműködést” nevezi meg, a korábbi általános „polgári és kereskedelmi együttműködés” megfogalmazás helyett.

3.4.2 Előírja a kapcsolattartók közötti koordinációt is, amennyiben valamely tagállam több kapcsolattartót jelöl ki, és előírja, hogy ezek közül jelöljenek ki egy fő kapcsolattartót.

3.4.3 A fő kapcsolattartó munkáját egy olyan bíró segíti, aki nemcsak, hogy a hálózat tagja, hanem összekötőként is szolgál a helyi igazságügyi hatóságok között.

3.5 A reform fő célkitűzésének megfelelően az 5. cikk módosítása a hálózaton belüli információcserére vonatkozó és az igazságügyi hatóságok közötti együttműködés fokozását célozza annak érdekében, hogy megkönnyítsék a jogalkalmazást minden adott helyzetben, még akkor is, ha egy másik tagállam jogának alkalmazásáról vagy egy nemzetközi jogi eszközről van szó. Az EGSZB véleménye szerint hozzáadott értéket képviselne, ha a hálózat tájékoztatná a nyilvánosságot a meglévő igazságügyi együttműködésről és a különböző igazságszolgáltatási rendszerekről. Ennek a kiegészítésnek a célja a közelítés volna és az, hogy garantálja azokat a jogokat, amelyeket a polgárok az EU-val való polgári és kereskedelmi kapcsolataikban megszereztek.

3.6 Fontos kiemelni a tájékoztatási eljárásra vonatkozó módosítást, vagyis a 8. cikk új megfogalmazását, amely elismeri az Európai Bizottság által vezetendő elektronikus nyilvántartást. Az EGSZB ezzel kapcsolatban csak egy észrevételt kíván tenni: gondoskodni kell a nyilvántartás mielőbbi eredményes működéséhez szükséges technikai és gazdasági eszközökről.

4. Részletes megjegyzések

4.1 Az EGSZB egyetért a javasolt reform tartalmával, valamint a kivitelezésére használt módszerrel. Emellett úgy véli, hogy a joghatóságok és a jogi szakemberek közötti tagállami szintű együttműködést szolgáló hálózat jelentős eredménynek tekinthető.

4.2 Bár elismerjük a hálózat előnyös voltát, fontos rámutatni, hogy az, hogy Dánia megfigyelőként vesz részt a hálózatban, a közös európai terület egy részét jogi koordináció nélkül hagyja, noha erre az országra is ugyanaz a közösségi jog vonatkozik. Ennek ellenére az új 11a. cikk lehetővé teszi megfigyelők részvételét a hálózatban, csakúgy mint az új tagországokét és az új Luganói Egyezményhez⁽⁴⁾ csatlakozott harmadik országokét is, akik részt vehetnek majd a hálózat bizonyos ülésein.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/52/EK irányelve, 2008. május 21. HL L 136., 2008.5.24.
Az EGSZB véleménye: HL C 286., 2005.11.17., 1. o.

⁽⁴⁾ Elfogadva 2007. október 30-án.

4.3 Egy olyan pont, ahol véleményünk szerint nagyobb rugalmasságra lenne szükség, az igazságügyi együttműködésre irányuló megkeresésekre adott válasz rövid határideje. Bár elismerjük a jelenlegi rendszer hatékonyságát, fontos felismerni, hogy jobb tájékoztatással és több részt vevő országgal ennek betartása ellehetetlenül. A szervezési és technikai kérdések szempontjából

egy sor helyzetet kell országonként vagy akár régióként eltérő módon figyelembe venni. Ki kell várnunk az új reform eredményeit, különös tekintettel a kapcsolattartók és a hálózat számára kialakított technikai eszközökre, továbbá – mindenekelőtt – a nyilvántartás működésére.

Kelt Brüsszelben, 2008. december 3-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság elnöke
Mario SEPI

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság főtákará
Martin WESTLAKE
